

LEDER

Det skjer stadig viktige ting i psykisk helsefeltet. Det siste året har VG avdekket svikt i rutiner ved bruk av tvang i Norge, og fått ytringsfrihetsprisen for avsløringen. Bruken av og nytten ved diagnoser diskuteres stadig. Åpenhet om psykisk helse trekkes oftere og oftere frem. Mediene og enkeltmennesker setter historier om livet med psykisk uhelse på dagsordenen. Flere helseforetak legger til rette for medisinfrø tilbud til brukeren. Alt sammen er endringer som har i seg en mulighet til større forståelse og kunnskap om psykisk helse og psykisk helsearbeid, og til utvikling av tjenestene som gis i psykisk helsefeltet.

Endringen til et bredere tjenestetilbud med enda bedre kvalitet, som møter brukerne med større åpenhet og økt medbestemmelse, kommer ikke automatisk. Vår vilje og evne som psykisk helsearbeidere til å bidra til endring, er avgjørende for at det skal kunne skje.

Det er vedtatt at medisinfrø tilbud skal innføres. Det er et eksempel på en endring i psykisk helsefeltet. Mye kan sies om politikernes rolle i beslutningsprosessen, og forholdet mellom politikk og fag, uten å gå

nærmere inn på det. Tilbudet slik det er vedtatt, skal ikke erstatte andre tjenestetilbud, men være et supplement som øker bredden i tilbud brukeren kan velge mellom. Kunnskapsgrunnlaget for medisinfrø tilbud er fortsatt begrenset. Dette er tjenester som er under utvikling, og det reises spørsmål om medisinfrø tilbud er gode nok. Debatten rundt medisinfrø tilbud er preget av fagfolk som er villige til å prøve ut nye tilbud, og som har erfaring med at tilbud som har vært prøvd ut så langt, har vært virksomme. Den er preget av fagfolk som stiller seg undrende kritiske til om medisinfrø tilbud er gode nok. Men den er også preget av fagfolk som trekker ekspertkortet når debatten kommer inn på brukerens rett til å velge disse tilbudene – som hevder at dette ikke er forsvarlig helsehjelp og at valget ikke kan overlates til brukeren.

Brukerens rettigheter og medbestemmelse i eget liv ser fortsatt ut til å ha et stykke vei å gå. Dette er overraskende. Psykisk helsearbeidere viser ofte et genuint ønske om å forstå mer av den andre, kunne se den andres perspektiv, få større kunnskap om hva som er virksomt for brukeren og lære seg nye metoder for behandling. Kulturene ute i

ulike deler av psykisk helsetjenestene ser ut til å være svært forskjellige. Det er kulturer som fortsatt er preget av at de profesjonelle ekspertene vet best. Og det er kulturer hvor det er større rom for at profesjonelle eksperter og brukere jobber sammen med å finne ut hva som er virksomt for den enkelte bruker.

Hvordan kan vi som psykisk helsearbeidere lage kulturer sammen hvor vår faglige kunnskap, nysgjerrighet, åpenhet og respekt for

brukerens rett til medbestemmelse lager gode samarbeidsarenaer? Målet må være å finne virksomme måter å jobbe sammen på for brukere og psykisk helsearbeidere, slik at vi skaper kulturer hvor diskusjon, spørsmål og kritikk kan gi inspirasjon til vurdering, revurdering og endring av vår praksis – kulturer som bidrar til stadig utvikling mot et bedre tilbud for brukeren.

Hege Sjølie